

SvJT

SVENSKA JOURNALEN, LÄKARMISSIONENS
MEDLEMS- OCH ORGANISATIONSTIDNING
NR 4 AUGUSTI 2016 ÄRGÅNG 92

**VÄLLING SOM
RÄDDAR LIV**
UNDERNÄRDA
BARN FÅR VÅRD

**KAMP OM LIVET
I OS-LANDET**
MÅNGA FAROR HOTAR
I BRASILIENS SLUM

*"WOW, KOM DET
HÄR VERKLIGEN IN"*

Edvin, 10, startade en
egen insamling

*Syriansk
festmat*

Recept från en
annan kultur

BESTEGER

"DET VAR SJÄLVKLART ATT TACKA JA"

**ANTIEXPERTEN KNUT KNUTSON
VANDRADE FÖR VÄRLDENS BARN**

MOUNT EVEREST

EN MILJON TACK!

Varje gång vi säljer en bostad skänker vi pengar till Läkarmissionens arbete i Moçambique. Hittills har vi skänkt över 1 000 000 kr och insamlingen fortsätter dagligen. Så tack. Tack för att du valde Mäklarringen.

Läs mer om arbetet på maklarringen.se/litebattre

Läkarmissionen

VI HJÄLPER OMRÅDEN, FÖRETAG OCH MÄNNISKOR ATT VÄXA

När nya företag kan etablera sig och erbjuda arbetstillfällen skapar det liv och rörelse på platser som tidigare har varit öde, och gör skillnad i människors vardag. Det tycker vi är bra! Vi är ett fastighetsbolag som utvecklar kontors- och industrilokaler i expansiva områden i Stockholmsregionen. Du läser mer om oss på stendorren.se

STENDORREN

Lokaler som gör skillnad.

Knut Knutson

”Jag hade lite för högt blodtryck. Min läkare avrådde mig därför att genomföra uppdraget, men det sket jag i...”

4

FOTO: MAGNUS ARONSON

Augusti 2016

10 Hopp på Panzi

Gåvor från Sverige hjälper undernärda barn i DR Kongo att överleva.

16 Snart examensdags

Glädjen går inte att ta miste på hos tjejkarna i Katmandu som med Läkarmissionens stöd snart är färdiga sjuksköterskor.

20 En toppenbravad

Genom att klättra upp till Kilimanjaros topp fick Siw och Anneli ihop pengar till 80 vanliga förlossningar, 15 akuta förlossningar, samt 7 070 kr till Panzisjukhuset.

22 Folkfest i Brasilien

Rio de Janeiro bubblar av OS-yr, men även i slummen firas det – för nytt hopp och framtidstro.

10

16

22

FOTO: HANS-JÖRGEN RANSTEDT, TORLEIF SVENSSON

Myggnät räddar liv i Brasiliens kåkstäder

Ni vet det här sovrumsvalet när man hör ljudet av en mygga: tända lampa, leta och slå ihjäl eller ignorera och försöka somna ändå?

Här i Sverige har vi koll på mygg, även om de varierar i mängd på olika ställen. Flest är de när jag står vid en tjärn i Västerbottens inland och fiskar. När det nappar bryr jag mig inte om att det sitter flera myggor på varje handrygg, men när det inte har nappat på ett tag, kan jag bli galen!

På ett sätt är ju myggbett så banalt. Ändå har vi genom åren provat olika slags myggbekämpning som djungelolja, ”Mygga” från apoteket, mygghattar, någon myggfångare där man lägger in en patron som ska hålla myggen på en viss radie borta. Mycket energi går åt för att skydda sig, trots att våra myggor inte sprider sjukdomar. De är bara jobbiga ändå.

I det här numret kan du läsa om Läkarmissionens arbete i Brasilien. Det är utbildning och självförsörjning i slumområden, favelor, i några städer i Brasilien. I staden Recife började läkarna notera ovanligt många barn som föddes med mikrocefali, en medfödd missbildning av hjärnan, och slog larm. Det kopplades till zikaviruset som sprids av myggor och Läkarmissionen gjorde tillsammans med våra partner en akut insats och gav myggnät och myggmedel till gravida kvinnor. För även om de flesta som blir sjuka av zikaviruset, som sägs likna en svår influensa, tillfrisknar så kan det för ofödda barn innebära en utvecklingsstörning som påverkar hela livet.

Nu planerar vi också en insats i ett par favelor i Rio där zika är en otäck realitet. Speciellt för gravida som vill skydda sina ofödda barn. Myggnät är en enkel, billig och fantastisk sak! För har man stoppat om sig ordentligt, så kan sovrumsvalet fortfarande finnas där. Men bestämmer man sig för att sova vidare och faktiskt lyckas med det, så vaknar man inte med ett myggbett. Det är bra.

Eva Nordenstam von Delwig
Informationsansvarig på Läkarmissionen

Antikhandlaren som besteg berg för Världens Barn

Ett äventyr som Knut Knutson klarade med nöd och näppe

Knut Knutson är personen som kan tala om huruvida din pinnstol är värd femtio eller 50 000 kronor. Som en av Sveriges främsta antikexperter umgås han ofta med föremål värda upp till flera miljoner, men att klättra upp för Mount Everest är inte hans grej. Ändå gjorde han det för ett par år sedan – för att samla in pengar till Världens Barn.

TEXT: JOSEFINE LILJA
FOTO: MAGNUS ARONSON

FRÅN INGÅNGEN TILL Uppsala auktionskammare flödar en lång röd matta ut, som en jättetunga för oss besökare att beträda. Väl inne i lokalen möts man av en färgkavalkad i form av enorma mattor, vackra oljemålningar, glasskulpturer och allehanda designade möbler. Mitt i rummet står

en liten man iförd prickig slips, vit bröstnäsduk och kostym och kindpussas med några av besökarna. Det är bråda dagar för antikexperten och tillika ägaren av auktionskammaren, Knut Knutson. Under fyra intensiva dagar pågår visningen och sedan är det auktion där de mest värdefulla föremålen säljs för flera miljoner.

– Det dyraste vi har nu är nog en tavla av Grünewald med utgångspris på tre miljoner, svarar Knut Knutson på min fråga medan vi vandrar upp ett par trappor i auktionskammaren för att kunna prata ostört.

DET MÄRKS ATT han är en engagerad man för trots det intensiva arbetet med visningarna visar han inga tecken på att vilja avrunda samtalet när intervju-tiden är slut och efter en halvtimmes övertid är det i stället jag som måste ursäkta mig och ta adjö. Då har vi hunnit prata om hans två adopterade polska söner, det tråkiga i att ligga på

Knut Knutson

Född: 1951 i Sandsbro, Kronobergs län.
Ägare av Uppsala auktionskammare, populär programledare på SVT:s Antikrundan.
Familj: Hustrun Charlotte, två söner, 20 och 24 år, båda adopterade från Polen.
Ambassadör för Världens Barn 2014.

Antikexperten Knut Knutson värderar en möbel i SVT:s program Antikrundan som här är på besök i Enköping.

FOTO: FREDRIK SANDBERG, TT

Samtidigt som Knut Knutson och Ylva Hällen kämpade med Högdalstoppen, alias Mount Everest, stödvandrade delar av Läkarmissionens personal på Johannelundstoppen i Vällingby.

Knut Knutson trivs bland antika mattor, oljemålningar och designade möbler, men tvekade inte en sekund att svettas och kämpa för Världens Barn.

vågarna inför arbetet med "Antikrundan" och självklart en hel del om hösten 2014 då han ställde upp som ambassadör för Världens Barn.

– Det var självklart att tacka ja, säger han snabbt och räknar sedan upp ett par tv-program som han däremot har nobbat, bland annat Let's Dance. – Där går gränsen.

SOM AMBASSADÖR FÖR Världens Barn blir man tilldelad ett uppdrag som man ska genomföra i syfte att samla in så mycket pengar som möjligt. Resultatet redovisas efteråt i en direktsänd gala där tittarna även får ta del av hur utförandet av uppdragen har gått. När Knut Knutson kom till den första inspelningen en tidig höstmorgon hade han ingen aning om vad som väntade honom. Tillsammans med andra tv-personligheter stod han i studion och väntade på att hans och Ylva Hällens uppdrag skulle tillkännas. Det var ett barn som kom ut och berättade vad de skulle få göra.

Uppdraget blev att vandra upp till världens högsta topp.

– Mount Everest! Jag fick ju en chock!

Knut beskriver stunden i tv-studion med stor inlevelse och på sin karaktäristiska smålandsdialekt. Ganska snart fick såväl han, Ylva Hällen som

Knut Knutson

"Ska jag dö kan jag lika gärna dö för en god sak, tänkte jag."

alla andra veta att det handlade om att vandra den sammanlagda sträckan, 8 848 meter, upp och ner längs Högdalstoppen, en gammal soptipp i Stockholm, inte att bestiga det riktiga berget i Himalaya. En uppgift som skulle visa sig vara nog så utmanande.

– Vi fick först genomgå en läkarundersökning för att se vad vi hade för fysiska förutsättningar och det visade sig att jag hade lite för högt blodtryck.

Min läkare avrådde mig därför att genomföra det, men det sket jag i. Ska jag dö kan jag lika gärna dö för en god sak, tänkte jag.

SAGT OCH GJORT. Under fyra ansträngande dagar tågade alltså Knut Knutson upp och ner för Högdalstoppen sammanlagt 150 gånger. Den första morgonen kom han till inspelningsplatsen, där de även skulle tälta medan uppdraget pågick, iförd skjorta och rullväska.

– Ja, det var lite stolligt. Men sen fick vi fina träningskläder att gå i. Till en början såg det inte så svårt ut, men det var värre än vi trodde! Klockan 17 på eftermiddagen den första dagen hade vi gått upp och ner 30 gånger, då hade vi fortfarande åtta gånger kvar. Vi var klara först på kvällen. Och maten vi fick bestod av ljummet vatten och ett pulver, säger Knut och himlar lite med ögonen.

Till sin hjälp hade de en coach vid namn Oskar Kihlberg som var en av

de två första svenskarna att bestiga Mount Everest, på riktigt. Under de fyra dagar som uppdraget pågick fick Knutson och hans medvandrare Ylva Hällen också en del besök, privatpersoner och företagsrepresentanter från olika håll som peppade, vandrade med och skänkte pengar. En av dagarna kom även ett team från Läkarmissionen dit för att peppa och gå med honom en bit. Läkarmissionen ingår i det så kallade Världens Barnsamarbetet som fördelar de insamlade pengarna till olika projekt världen över.

MEN TROTS PEPP från besökare, tv-kameror som filmade och att projektet genomfördes för en god sak så var det med nöd och näppe som Knut och Ylva klarade av den tuffa utmaningen.

– Ylva var beredd att ge upp andra eller tredje dagen minns jag. Själv var jag som spagetti i benen den tredje dagen och kände att detta går bara inte!

Men efter tips från coachen om att äta mindre mängd och oftare återkom krafterna och de kunde båda tillryggalägga de sista sträckorna innan det var dags för redovisning i tv-studion.

– Det var en helt fantastisk känsla när vi hade klarat det! utbrister Knut och slår ut med armarna.

Sammanlagt samlades det in över 70 miljoner kronor under Världens Barnkampanjen 2014. Pengar som går till utsatta barn runt om i världen.

Har din inställning till välgörenhet förändrats efter den här erfarenheten?

– Jag har alltid haft månadsbetal-

ningar till olika hjälporganisationer, men sådant här får en att tänka till. Man är så privilegierad nästan skamligt privilegierad. Jag bor i centrala Uppsala, ser aldrig en bilbrand. Jag har det så förskräckligt bra! Men bara en generation tillbaka såg det väldigt annorlunda ut.

KNUT BÖRJAR, på sitt engagerade sätt, berätta om hur hans föräldrar växte upp i det småländska bondesamhället, utan el och med utedass på gården.

– Egentligen gör man alldeles för lite, konstaterar han och lägger armarna i kors över bröstet.

Men upplevelsen från de fyra vandringsdagarna under hösten 2014, då Knut Knutson var med och samlade in flera miljoner kronor till världens fattigaste barn, är en erfarenhet och en förmån han sent kommer att glömma. Inte i spagettibenen eller det förhöjda blodtrycket, men framför allt inte i hjärtat. ■

70

Så många miljoner kronor samlades det in under Världens Barnkampanjen 2014.

Lea och pappa Niklas målar en bättre värld

Åttaåriga Lea Mobergs favoritämne är bild. Kanske nu mer än någonsin efter den vernissage hon hade med sin pappa Niklas i våras, där pengarna de fick in skänktes till Världens Barn.

TEXT: THERESE PETERSON

LEA VISAR RUNT bland sina tavlor i pappa Niklas Mobergs ateljé i Tranås. Hon håller upp den ena efter den andra. Den med solnedgången är hennes favorit.

– Men jag bara målar, och blir det fel så får det bli något annat än vad jag hade tänkt, säger hon.

Att måla har blivit hennes och pappas grej. Under en period var de i ateljén varje dag och när pappa Niklas började planera en utställning, ville Lea haka på.

Tillsammans sålde de

Att måla har blivit Leas och pappa Niklas grej. När Niklas planerade en utställning hakade Lea på och sålde sex tavlor.

tavlor för 9 100 kronor som de gav till Världens Barn.

– Vi ville ge andra människor en större chans med våra pengar.

För utställningen handlade inte om att själva tjäna

pengar. Niklas, som arbetar som pedagog inom estetiska ämnen, använde målandet som en del av vägen tillbaka efter en svår cykelolycka han var med om förra året. Det blev en ventil för alla

känslor när smärtan begränsade honom. Ateljén var även en av få platser där han fick vara i fred om krafterna tog slut när barnen for runt i huset.

MEN LEA KOM ofta ut till sin pappa.

– Jag orkade själv bara måla några minuter i taget, sen satt jag och tittade på när hon målade. Vi lyssnade på musik och pratade mycket om hur man mår och om andra människors situation.

– Många var väldigt förstående och snälla mot mig efter olyckan, trots att skadan var självförvållad, och det fick mig att tänka mycket på att det är så vi ska vara mot varandra.

Så nu planerar de en ny utställning den 15 oktober till förmån för Världens Barn med många nya tavlor till försäljning.

– Den här gången ska det handla om rymden. Jag vill måla planeter, säger Lea. ■

Tranås kommun satsar på Världens Barn

■ Eldsjälen Inger Edén och Brunns-parkskyrkan i Tranås har i flera år jobbat hårt för att samla in pengar till Världens Barn, tillsammans med Svenska kyrkan, Tranås Handel och Röda Korset. Men förra året slog de rekord när de samlade in över 120 000 kronor. Och de ligger redan i startblocken inför årets insamling.

– Ja, vi ska ju inte vara sämre än förra året, säger hon.

Även i år görs torget i stan om till "Hoppets torg" dit alla barn är välkomna för att hoppa längd och hopprep eller dra i roddmaskinen.

Perla Bjurenstedt och skolbarnen sjöng på förra årets Världens Barn-insamling.

Varje hopp eller årtag sponsras av företagare i Tranås, pengar som barnen får lägga i insamlingen.

– Vi vill uppmuntra barnen att göra livet bättre för barn i andra länder.

Förra året kunde besökarna även köpa mat från hela världen, spela på tombolan, fynda på leksaksloppisen och titta på uppträdanden. En artist som dök upp på scenen var Perla Bjurenstedt, som sjöng med skolbarnen.

– Perla är barnens favorit. Ett av barnen här har till och med döpt sin kanin efter honom, säger Inger.

Men Inger och de andra i projektgruppen hoppas att det ska bli något mer än bara ett tillfälle att hoppa hopprep och sjunga sånger.

– Det handlar om att öka engagemanget för världens barn.

Nu hoppas Malak och hennes familj på att få komma till ett tältläger

■ Kvinnan på bilden heter Malak och hennes son heter Abdallah. Hon bor med sin man Abdalrazak och deras dotter i ett "rum", det vill säga några uppmurade väggar inne i ett halvfärdigt oanvänt garage. Väggar, tak och golv finns, men inte vatten eller värme. De har betalat motsvarande 600 kr/månad för att bo här, men har inte längre råd att bo kvar, utan hoppas få hjälp att flytta till ett tältläger i stället. "På vintern är det faktiskt varmare i tält än här", konstaterar Malak. Familjen är flyktingar från Aleppo, där maken arbetade som taxichaufför. Nu är han arbetslös och familjen överlever genom hjälpen de får av olika organisationer och genom att låna pengar från släktingar som också är flyktingar här i staden Zahle i Beqaadalen i östra Libanon.

Här räddas liv... varje dag

Kontrasterna på Panzisjukhuset i Bukavu i östra DR Kongo är stora – här jublar en kvinna över sitt nyfödda barn samtidigt som en annan kvinna gråter över det barn som just dött av undernäring.

– Barn som föds här ska också kunna växa upp, det kämpar vi för varje dag, säger Sylvain Matabaro, som ansvarar för sjukhusets nutritionsavdelning.

TEXT: BERTHIL ÅKERLUND

Sylvain Matabaro ansvarar för arbetet på nutritionsavdelningen på Panzisjukhuset i östra DR Kongo. Avdelningen tar varje månad emot 60 undernärda barn.

» **DET ÄR EN FRÖJD** att komma in på Panzisjukhusets förlossningsavdelning. Här råder en förnöjsam stämning. Inte bara för att mödrarna just nedkommit med en baby utan också för att de har kunnat föda under säkra omständigheter. Tack vare att Läkarmissionen subventionerar varje förlossning är det ekonomiskt hanterbart för mödrarna och de slipper föda under riskabla omständigheter i hemmen.

Sjukhusets förlossningsavdelning tar i genomsnitt emot tio havande kvinnor om dagen och utför cirka 280 förlossningar varje månad. Det är mer än vad kapaciteten egentligen tillåter, i alla fall sett till antal bäddar som står till förfogande. Det är trångt på avdelningen och det händer att mödrar får dela samma bädd, men vid ett besök på förlossningsavdelningen verkar inte "trängseln" vålla något bekymmer. Möjligheten att föda på ett säkert sätt överväger, och detta

i ett land som har bland den högsta mödradödligheten i världen.

– Det är mina första barn, säger Bela Wakilongo, som just nedkommit med tvillingar – två flickor som ska heta Chiku och Kito.

Hon är mycket glad över att nedkomsten skedde på Panzi, eftersom barnen låg i fel position och situationen var kritisk.

– Tack vare personalens lugna handlande och stora kunskaper gick allting bra. Även om det var komplicerat kände jag mig aldrig orolig – jag var hela tiden trygg. Jag vågar inte tänka på vad som skulle ha hänt om jag hade fött hemma.

OM FÖRLOSSNINGSAVDELNINGEN är en glädjens hemvist på sjukhuset så gäller inte detsamma för nutritionsavdelningen. Den rymmer ett dystert budskap, då det är undernärda barn som får vård där. En del av barnen har

faktiskt fötts på sjukhuset.

Nutritionsavdelningen berättar direkt och indirekt om den djupa fattigdom som råder på många håll i östra Kongo.

En fattigdom med rötterna i de väpnade konflikter som pågått i regionen i snart 20 år. Våldet fördrivar människor från deras hem, åkrar och boskap. De tvingas bosätta sig någon annanstans, där odlingsmöjligheterna är begränsade, med följd att de ofta barnrika familjerna inte har nog med mat.

Nutritionsavdelningen tar varje månad emot 60 svårt undernärda

60

Så många undernärda barn får varje månad hjälp av personalen på Panzisjukhusets nutritionsavdelning.

FOTO: TORLEIF SVENSSON

Nutritionsavdelningen på Panzisjukhuset har ett program i byarna där man bland annat ger avelsgrisar till barnrika familjer.

FOTO: HÅKAN FLANK

Vällingen som räddar liv.

Dorcas Bisimwa har varit svårt undernärdd och fått behandling på Panzisjukhusets nutritionsavdelning. Nu är hon tillbaka i sin hemby och en snabb undersökning med ett måttband visar att hon håller vikten.

FOTO: HÅKAN FLANK

FOTO: HÅKAN FLANK

barn i åldrarna 6 månader till 6 år. I genomsnitt blir barnen kvar på avdelningen i 15 dagar och de får en vitamin- och näringsrik "välling" sex gånger per dygn.

LÄKARMISSIONEN ÄR ENDA understödjare av detta arbete, och Sylvain Matabaro, som är koordinator för avdelningen, säger att givarna i Sverige räddar liv varje dag.

– De barn som kommer in på avdelningen är i mycket dåligt skick och många skulle inte överleva om de inte fick den vård som vi kan ge här. Tyvärr händer det att barn kommer in för sent och förra året förlorade vi tolv barn här på avdelningen, alltså i genomsnitt ett barn varje månad.

I uppgiften ingår även att arbeta förebyggande i byar som ligger i sjukhusets närområde.

Varje år tilldelas 150 utsatta familjer 6 kilo frön till grönsaker, 4 kilo majs

och 6 kilo sojaböner. Och särskilt barnrika familjer får hjälp med djurhållningen, vilket innebär att de får en avelsgris som ska garantera familjen en inkomst och samtidigt trygga djurhållningen för andra familjer i området.

I byn Bohozi möter vi familjen

Dorcas

"Jag är så glad och tacksam för den hjälp vi får från sjukhuset, annars vet jag inte vad vi skulle ha gjort."

Bisimwa, vars sjuåriga dotter Dorcas har varit svårt undernärdd och fått vård på sjukhuset.

Mamma Neema berättar hur orolig hon var när flickan plötsligt avvisade den ensidiga och näringsfattiga mat hon fick. Hon blev allt mer apatisk och de tog henne till sjukhuset, där man konstaterade att det behövdes

akuta insatser för att rädda henne.

– Vi startade en behandling med näringsrik välling och efter fyra dagar kunde vi se en viss förbättring, berättar Sylvain Matabaro. Efter tio dagar började vi ge henne en särskild gröt, och några dagar senare kunde hon skrivas ut.

NU ÄR DORCAS tillstånd relativt stabilt och hon håller vikten, det ser man när man mäter diametern på hennes överarm. Men hon har problem med magen, förmodligen orsakat av mask, och hon behöver komma till sjukhuset för en ny undersökning.

– Jag är så glad och tacksam för den hjälp vi får från sjukhuset, annars vet jag inte vad vi skulle ha gjort, säger mamma Neema.

Familjen är stor, som de flesta familjer i området. Neema och hennes man Dismas har nio barn, alla minderåriga, och de kämpar hårt för att

Bela Wakilongo har just nedkommit med tvillingar på Panzsjukhusets förlossningsavdelning. Men kommer det att finnas tillräckligt med mat för dem?

kunna försörja dem. De utför arbete på andras åkrar, men den inkomst det ger är långt ifrån tillräcklig.

– Jag är bekymrad över att det är så svårt att få familjerna att använda preventivmedel och familjeplanera, säger Sylvain Matabaro framt. Trots all den information vi ger – med budskapet att ingen familj bör bestå av fler än fem barn, helst färre – så växer sig familjerna stora. Det tar tid att få människor att tänka i nya banor.

– Men vi kan inte ge upp, det är bara att arbeta vidare och det ger stödet från Sverige möjlighet till. Förr eller senare kommer det att ge resultat, det måste jag utgå ifrån.

DET ÄR UTE i byarna som Sylvain och hans kollegor verkligen kan göra skillnad – med sitt odlingsprogram och sin undervisning om att det ligger ett ansvar i att sätta barn till världen.

Men kanske viktigare ändå är att

situationen i regionen stabiliseras; att våldet och de väpnade konflikterna upphör, så att människor slipper leva som flyktingar hopträngda på små ytor.

– Ja, det är ju det som är grunden till att barnen lider och drabbas av undernäring, säger Sylvain. Mark att odla på finns i vår region, arealerna är stora och jordarna bördiga – så egentligen finns mat för alla. ■

Osäkra val gör 2016 till ett ödesår för DR Kongo

■ Läkarmissionen har gett stöd till Panzsjukhuset i östra DR Kongo sedan öppnandet i slutet av 1990-talet. Förutom betydande bidrag till olika enheter och särskilda program går stöd till flera kringverksamheter, bland annat utbildningar som hjälper kvinnor i svåra

livssituationer att skaffa sig en försörjning och komma vidare i livet.

2016 betecknas som ett ödesår för Kongo, eftersom ett president- och parlamentsval ska hållas vid årets slut. Men regimen har meddelat att valet kanske måste skjutas upp

på grund av att den statliga ekonomin inte tillåter att ett val genomförs under året.

Oppositionen har tagit detta som ett svepskäl för regimen och presidenten att klänga sig fast vid makten och spänningarna har ökat. Detta kan betyda att en redan mycket fattig och

djupt plågad befolkning kastas in i ett ännu djupare lidande.

Hoppet stor dock till att omvärlden sätter så stark press på regimen att valet genomförs som planerat och att presidenten, som suttit sina grundlagsstadgade perioder, ger plats åt någon annan.

Så får du andra att lyssna

I ett samarbete mellan Företagarna, Läkarmissionen och Snacka Snyggt höll retorikkonsulten Peter Nitschke en föreläsning i presentationsteknik.

■ Peter Nitschke berättade om hur man använder storytelling för att ge liv åt budskapet, att humor får åhörarna att vilja lyssna och hur man vänder publikens fördomar till sina fördelar.

Peter Nitschke.

3

tips från Peter Nitschke

1 Väck nyfikenhet redan i inledningen genom att svara på frågan: "What's in it for me?" Genom att berätta varför publiken ska lyssna på dig får du dem med dig redan från början.

2 Använd stories. Se

till att hitta berättelsen som ger kött och blod åt statistik och information.

3 Fake it 'til you make it. Med ett bra kroppsspråk kommer du inte bara framstå som mer övertygande. Du kommer också att känna dig tryggare.

Vad tyckte du om föreläsningen?

Karin Nygård, skribent, Företagarna
– Det var inspirerande och kul med så konkreta tips. Bra att tänka på att sätta sig själv i perspektiv.

Joakim Klingh, Shipeasy
– Hela Peters framförande och upplägg var grymt! Jag gillar när man lägger till humor, är personlig och bjuder på sig själv.

Magnus Kjellberg, Magnitude
– Det jag tar med mig är att det är viktigt att tänka efter före och planera sitt budskap och framförande. Att inte ta sig själv på för stort allvar. "Kunskap är en lätt börda att bära."

Hur får min berättelse liv, och hur agerar man för att fånga andras intresse? Om det och mycket annat föreläste Peter Nitschke under en frukost om presentationsteknik och storytelling.

“Tack för all hjälp – nu tar vi examen!”

Sjuksköterskeskolan i Nepal drabbades hårt av jordbävningen – men med Läkarmissionens stöd kunde den återuppta undervisningen redan efter ett par månader.

TEXT: CONNY SJÖBERG

FOTO: HANS-JÖRGEN RAMSTEDT

DE GÅR ALLA det fjärde och avslutande året på den välkända sjuksköterskeskolan i Lalitpur, som är en stadsdel i den nepalesiska huvudstaden Katmandu. Läkarmissionen har på olika sätt stöttat den här utbildningen under flera årtionden. En betydande del av landets sjuksköterskor har fått sin utbildning här.

I synnerhet för begåvade flickor från enklare förhållanden ute på landsbygden, har Lalitpur Nursing Campus (LNC) varit en enastående möjlighet.

– Den stora fördelen med de här flickorna är att de kan tänka sig att bo och arbeta på avlägsna platser, där behoven är som störst. Allt för många sköterskor och läkare vill helst jobba här i huvudstaden, konstaterar Ambika Pondel, som är assisterande rektor på LNC.

Men dagarna efter den stora jordbävningen var det inte elevernas framtida val av arbetsplats som var det största bekymret.

– Lyckligtvis blev ingen av våra 350 elever allvarligt skadade i jordbävningen. Men för de drygt tvåhundra elever som bor här på området, eftersom de kommer från avlägsna delar av landet,

blev situationen ändå väldigt problematisk. Husen där de hade sina rum var så svårt skadade att de inte kunde användas längre, berättar administratören Rudra Lal.

Efter det andra stora skallet, i mitten på maj, stängdes skolan helt i en månad. Sedan återupptogs man, steg för steg, de olika utbildningar som skolan erbjuder. Tack vare Läkarmissionen kunde man då börja bygga de temporära sovsalar där eleverna från landsbygden nu bor.

– Visst var de gamla husen bättre, eftersom vi bara bodde sex elever i en sovsal. Här har vi fått tränga ihop oss en hel del, erkänner flickorna i avgångsklassen när vi hälsar på hos dem.

I DET VISSERLIGEN ganska stora rummet finns det 16 sängplatser – i form av våningssängar. Det känns lite som ett gammalt militärlogement. Och problemet här är ”disciplinen”.

– Det är alltid någon som håller på med något när man försöker sova, säger en av flickorna.

– Vissa snarkar, säger en annan, och alla skrattar igenkännande.

– Men inget av det betyder något, i jämförelse med att vi nu vet att vi kan ta vår examen till jul, säger en av flickorna. Och alla blir plötsligt allvarliga och nickar instämmande.

”Vi har väldigt bra lärare här på skolan. De har stöttat oss jättemycket den senaste tiden, för att vi ska kunna ta ikapp det vi förlorade i höstas”, betonar de och någon tillägger: ”Och vi får så bra praktik här, tack vare samarbetet med ett av Katmandus bästa sjukhus”.

Trots det senaste årets turbulens är eleverna alltså ikapp med sina studier och fulla av entusiasm. Snart kommer de att fullt ut få tillämpa sina kunskaper och arbeta som sjuksköterskor. ■

Ambika Pondel, assisterande rektor på LNC.

Rudra Lal, administratör på LNC.

Nepal
★ Huvudstad: Katmandu
Befolkning: 31 miljoner

Yta: En tredjedel så stort som Sverige.
Ekonomi: Endast 15-20 länder i världen är fattigare. Hemskickade pengar från nepaleser som arbetar

utomlands utgör en växande del av landets inkomster.
Geografi: Nepal saknar kust. Terrängen är bergig eller kuperad, med slättlandet Terai

längst i söder; lägre berg och kullar norr därom; samt Himalaya med Mount Everest och andra höga berg i nordligaste delen.

“Ett tag kändes det som att vi hade ‘kastat bort’ tre år och aldrig skulle kunna bli färdiga sjuksköterskor. Men tack vare er tar vi examen nu till jul!”

Den hälsningen kommer från avgångsklassen på Lalitpur Nursing Campus (LNC) i Nepal.

// Hej, jag heter Edvin och är 10 år. Jag har just fått Crohns sjukdom och kommer att sondmatas i 40 dagar för att läka tarmen. Under den tid som jag måste avstå mat och dryck håller jag denna insamling för flyktingar från Syrien öppen.”

CITERAT FRÅN EDVIN JONSSONS FACEBOOK-SIDA

Sjuka Edvin startade en egen insamling

Samlade in 35 790 kronor på 40 dagar till flyktingar i Syrien

Edvin, 10 år, fick inte äta eller dricka under 40 dagar – då startade han en insamling till dem som har det ännu svårare. Han fick ihop 35 790 kronor till flyktingar från Syrien.

“Wow, kommer det här verkligen in tänkte jag”, säger Edvin.

TEXT: JOHANNA KRATZ

FOTO: PRIVAT

DEN 13 MARS i år startade Edvin Jonsson, 10 år, från Norsjö i Västerbottens län det som kallas en ”Egen insamling” på Läkarmissionens hemsida. Han hade just fått diagnosen Crohns sjukdom efter en tid av provtagningar.

Edvin behövde sondmatning och fick varken äta eller dricka under sex veckor.

– Jag var väldigt trött och orkade inte leka med mina kompisar, säger Edvin.

Familjen insåg att sondmatningen skulle pågå ungefär lika länge som en vanlig fasta, i 40 dagar. Edvins mamma föreslog då att de kunde skänka de ”insparade” matpengarna till dem som inte har någon mat, och på den vägen blev det.

Edvin fick själv välja vart pengarna skulle gå. Familjen hade tänt ljus för Syrien sedan oktober, och Edvin hade sett nyheternas rapportering. På internet hittade de Läkarmissionens möjlighet att starta en egen insamling för nödställda flyktingar från Syrien.

– Jag kände att de hade blivit av med alla sina fina saker. Deras hus hade blivit förstörda och de hade det inte bra, säger Edvin.

FAMILJEN RÅKNADE PÅ cirka 1 600 kronor, 40 kronor i 40 dagar, som var vad de själva skulle sätta av, men när Läkarmissionen skrev om Edvins insamling på sociala medier fick den spridning. Lokala och nationella medier skrev om insamlingen och pengarna trillade in. Bland mormor, morfar, farmor och farfar och egna bekanta på listan över gåvogivare stod plötsligt också helt okända namn.

Uppmärksamheten var något nytt. Under tunga dagar när sjukdomen tog extra mycket kraft brukade han titta på insamlingen, och de många

I Läkarmissionens **gåvoshop** på nätet går det att köpa produkter som räddar liv.

Egen insamling

• På Läkarmissionens hemsida kan du som vill starta en Egen insamling. Du väljer själv vart pengarna ska gå. Vänner, bekanta och de som vill kan bidra med valfritt belopp genom en gåva på internet, eller via inbetalningskort. Egen insamling har blivit ett populärt alternativ till presenter vid högtidsdagar som bröllop, födelsedagar eller examen. Starta din insamling på lakarmissionen.se

Syrien

• De syriska flyktingfamiljerna som bor i tält i Bekaa-dalen i Libanon är ofta de allra fattigaste.

Det var Edvins mamma som kom med förslaget att skänka de ”innesående” matpengarna.

Läkarmissionen hjälper dem med att göra tälten beboeliga, bygga toaletter och ordna med avrinning för smältvatten. De får också hjälp med filter, madrasser, vattendunkar och husgeråd.

Insatsen görs tillsammans med schweiziska Medair och en lokal partner. Läkarmissionen har också insatser inne i Syrien, med fokus på vatten och sanitet, i samarbete med organisationen ADRA.

egen insamling

hyllande kommentarerna.

– Då flög det tunga bort, det bara flög bort, säger han.

EDVIN OCH HANS syskon är vana vid att ge till de som har det svårt. Varje jul har de en ”ge bort-kalender”, i stället för den mer populära presentkalendern. Syskonen har till exempel skänkt kycklingar till en familj i El Salvador från Läkarmissionens gåvoshop. Men att hans egen insamling kunde ge så mycket pengar blev en stor överraskning.

– Ena dagen var insamlingen uppe i 11 000 kronor och nästa gång var den uppe i 31 000 kronor. Wow, kommer det här verkligen in tänkte jag, säger Edvin.

Efter 49 dagar kunde Edvin ta ut

sonden. Det gjorde han alldeles själv.

Första måltiden blev en enkel frukost, men sakta har han betat av listan med favoritmat. Samma dag som vi pratar, ska Edvin antligen äta tacos till kvällsmat.

CROHNS ÄR EN livslång sjukdom som kommer i skov. Nu mår Edvin bra och lever vardagen full av energi. Han har just varit ute och hoppat studsmatta, och berättar att han längtar till att i sommar kunna fira sin elvaårsdag och äta sötsaker. Mitt i allt tänker han också på att han faktiskt kunnat göra lite skillnad.

– Min hjälp innebär ju att några kan få ett ordentligt boende, värme och mat. Detta kommer jag komma ihåg från nu och hela livet, säger Edvin. ■

Så handlar du i vår gåvoshop

■ Det är inte lätt att köpa presenter till den som redan har ”allt”, eller som inte gillar prylar. Då är det perfekt att använda Läkarmissionens fina presentbutik.

Där finns massor av konkreta saker du kan ge som presenter – eller välja som din egen gåva till ett biståndsprojekt.

Dessutom finns det något för varje plånbok, från 25 kronor upp till 75 000. Den du vill fira blir glad för din omtanke och för det fina och personliga gåvobeviset.

Läkarmissionens gåvoshop:
www.lakarmissionen.se/gavoshop

Beställ via hemsidan

■ Gå direkt till vår gåvoshop på lakarmissionen.se och välj det projekt du vill stödja.

Beställ via telefon

■ Om du föredrar att beställa via telefon, önskar stöd i valet av gåva eller hjälp med att skriva ut ett gåvobevis, ring vår Givarservice, 08-620 02 00. De skriver ner alla uppgifter de behöver, gör i ordning ett gåvobevis och skickar det dit du vill. Du får sedan ett inbetalningskort hem till dig, så att du kan betala in det överenskomna beloppet i lugn och ro.

Fråga Mats

■ Har du frågor om vår gåvoshop, ställ dem till Mats Danson, 08-620 02 00.

Övernattade i stugor

• Det tog 4,5 dagar att komma upp, sen var det bråttom ner för att komma undan den höga höjden. Vägen ner tog 1,5 dagar. De övernattade i små stugor och behövde därför bara bära en dagspackning med tre liter vatten, matlåda, regnkläder, snacks och så klart kameran.

FOTO: PRIVAT

95

Så många förlossningar har Siw och Anneli klättrat ihop

Siw Hörling och Anneli Landegren är barnmorskor, bergsbestigare – och hjältar. Deras äventyr på Afrikas högsta berg Kilimanjaro har gett 95 kvinnor i Kongo och Tanzania en säker förlossning på sjukhus.

TEXT: JENNY HERMELIN

NÄR SIW HÖRLING fyllde 50 fick hon idén att en dag bestiga Kilimanjaro. För henne var det inte så konstigt, hon är en van vandrare och hade redan varit uppe på över 4 000 meters höjd på Borneo. Men alla andra tyckte det var en galen idé, och Siw hade nästan ställt in sig på att få göra det ensam när till slut kollegan Anneli Landegren hoppade på projektet.

Till vardags är de kollegor på förlossningsavdelningen på sjukhuset i Karlstad, och arbetsplatsen blev också basen för den andra viktiga komponenten i projektet: att samla in pengar

till säkra förlossningar för kvinnor som annars inte kan få det. Valet föll på att låta kollegor, vänner och familj satsa en slant för varje 100 meter de tog sig upp för berget, och att ge pengarna till Läkarmissionen.

– Vi valde Läkarmissionen för att det var enkelt att ge till just förlossningar, och för att organisationen känns pålitlig – pengarna går dit de ska, säger Siw.

TILLSAMMANS TOG DE fram ett litet blad med information som de la ut på sjukhuset, och sms som de skickade till släkt och vänner. Responsen blev överväldigande, särskilt när de kom hem med resultatet och pengarna

Kilimanjaro är 5895 meter högt och Afrikas högsta berg.

började komma in. Totalt fick de ihop hela 28 280 kronor från 77 olika givare. Pengarna delades lika mellan förlossningar och akuta förlossningar på Panzisi sjukhuset i DR Kongo, övrig verksamhet på Panzisi sjukhuset och förlossningar på Nkingasjukhuset i Tanzania.

RESAN GAV MÅNGA starka intryck. Men tvärtemot vad man kan tro så var det inte att nå toppen som var grejen, utan snarare vägen dit och därifrån. Alla topturer på Kilimanjaro görs i grupp med guider och bärare, och vandringen med teamet var en fantastisk upplevelse. Men även insamlingen gjorde intryck på de två hjältarna.

– Det känns helt fantastiskt att vi kan göra en äventyrsresa till Afrika och få med oss pengar hem till en god sak. Om alla ger en liten slant blir det mycket, och det räcker till en hel del. För lite mer än vad en svensk förlossning kostar kunde vi ge nästan 100 förlossningar i Afrika, säger Siw. ■

Extrem hungersnöd i Etiopien

■ Gizachew Ayka som leder arbetet för att befria slavbarn i Etiopien var på besök i Sverige under sommaren. Delar av Etiopien är ju svårt drabbat av torka och människor har inte till-

Gizachew Ayka var på besök hos Läkarmissionen och berättade om den svåra situationen i Etiopien.

räckligt med mat. Det har dock inte drabbat huvudstaden Addis Abeba, och där märks det mest av att vissa varor inte finns att köpa längre. Och att det pratas mycket om den extrema situationen.

– Andra naturkatastrofer är lättare att acceptera. Om det är en jordbävning eller översvämning kan man evakuera människor men nu har folk inte mat att äta. På vissa ställen slänger man mat och på andra ställen dör människor av hunger. Vi behöver hjälpa varandra och dela med oss. Kvinnor och barn måste få mat på bordet, säger han.

Gizachew Ayka

“På vissa ställen slänger man mat och på andra ställen dör människor av hunger.”

Hjälp oss göra situationen bättre för torkans offer i Etiopien

■ Läkarmissionen har gjort en stor insats för att hjälpa dem som drabbats av torkan i Etiopien. Läs mer på vår hemsida eller ge en gåva på 90 00 21-7 och skriv ”torka Afrika” så hjälper du med utsäde.

Krysslösning juni 2016

Här är det rätta svaret på korsordet i juninumret. Vinnarna hittar du under krysset på sidan 28.

Kalendern

Läkarmissionens event och konserter.

Rolf Lundgren, Bengt Kindbom

• **Kilsmo**, 7 aug, Labbetorp, kl 15.00. Mötesledare: Birgit och Hans Ola Thuresson. (Initiativtagare till Labbetorpsmötet) Insamling till Läkarmissionens arbete i Rumänien.

Perla Bjurenstedt med band

FOTO: NATANNAEL JOHANSSON

En konsert för Världens Barn med Perla & bandet tillsammans med elever från kommunens skolor.

- **Täby**, 21 sep, 18.30, Grindtorpskyrkan.
 - **Tranås**, 24 sep, 17.00, Brunnsparcks kyrkan.
 - **Södertälje**, 28 sep, 18.30, Pingstkyrkan.
 - **Habo**, 1 okt, 17.00.
 - **Sundbyberg**, 5 okt, 18.30, Centrumkyrkan.
 - **Sollentuna**, 8 okt, 17.00, Pingstkyrkan.
- Turnén görs i samarbete med Läkarmissionen och Världens Barn.

Se lakarmissionen.se för uppdaterad kalender. Klicka på ”Vårt arbete” så hittar du rätt.

18679

Så många före detta analfabeter klarade sin examen i fjol i Läkarmissionens utbildningsprogram i Central- och Sydamerika.

De kommande veckornas OS-sändningar från Rio de Janeiro kommer att visa upp ett land med enorma resurser och stor förmåga att ordna en verklig folkfest. Och det är ingen falsk bild.

Men samtidigt kämpar miljontals fattiga i landets slumområden för sin överlevnad. Det är där Läkarmissionen befinner sig, tillsammans med två lokala organisationer vars medarbetare visar en annan förmåga: att förändra utsatta människors liv.

TEXT: CONNY SJÖBERG FOTO: HANS-JÖRGEN RAMSTEDT

Bakom fasaden i OS-landet

Svenska Journalen har besökt två kåkstäder i Brasilien

MERPARTEN AV BARNEN i de brasilianska kåkstäderna kommer under sin uppväxt aldrig i kontakt med livet utanför den egna favelan. Därför uppfattas det ofta som naturligt att man skaffar sig en del av det man behöver på ett icke lagligt sätt. Elektriciteten hemma kommer från en tjuvkopplad ledning, möblerna, tv:n och kylskåpet har köpts på oklara grunder, och om någon har ett vanligt jobb, så finns det inget formellt kontrakt med en arbetsgivare. Det värsta av allt: Flera av ens bekanta och vänner försörjer sig på grov kriminalitet, i form av narkotikahandel, väpnade rån eller prostitution.

Därför handlar Läkarmissionens hjälpinsatser i dessa kåkstäder, som görs tillsammans med den lokala partnern AST i Rio de Janeiro och Ibraema i Recife, om att hjälpa människor att ta sig ur dessa onda cirklar och kunna leva ett anständigt liv.

MÅNGA AV DEM som bor här är ursprungligen ”invandrare” från landsbygden, som sökt sig till staden i hopp om att få ett bättre liv. De talar visserligen samma språk och har kulturellt en hel del gemensamt med den övriga befolkningen. Men deras

brist på utbildning, kontakter och pengar gör att de tvingas söka sig till kåkstäderna där det går att ordna tak över huvudet och ett ”jobb” ändå.

Ta till exempel den ökända favelan Maré i Rio de Janeiro. Där bor uppskattningsvis 120 000 personer i dag, vilket är en fördubbling jämfört med för fem år sedan. Många av deltagarna i de yrkesförberedande kurser som anordnas av Läkarmissionens lokala partner AST kommer därifrån, eftersom AST:s center ligger strax utanför detta område.

FÖR ETT OTRÄNAT öga är det omöjligt att se och förstå var gränsen går mellan den vanliga staden och favelan Maré. Men plötsligt stannar vår chaufför bilen och vi uppmanas veva ner vindrutorna, så att det blir lättare att kunna observera oss.

Sakta börjar han köra längs en gata, med varningsblinkers påslagna. ”På så sätt märks det att vi vet att vi egentligen inte får vara här. Men de vaktposter som den lokala maffian har utplacerade ska vara informerade om att vi har fått tillåtelse att besöka några av våra elever”, förklarar Adolfo Breder, som leder AST:s verksamhet i favelan Maré.

I Rio de Janeiros kåkstäder lurar många faror.

FOTO: DISLENTEV, ISTOCKPHOTO

Hemlagad mat och myggnät gör underverk i slummen

På nästa uppslag möter du Isa Maria de Paula och hennes 16-åriga dotter Luana som driver en cateringfirma i den ökända favelan Maré. Läs också om Adais dos Santos som delar ut myggnät till gravida kvinnor för att förhindra spridning av zikaviruset.

Numera har Isa och dottern Luana ett riktigt kök, där de kan göra sina olika rätter.

Almeida ska nu starta hemleverans av pizzor tillsammans med Isa, som han lärde känna på AST:s kurs.

Några av deltagarna i en av AST:s kokutbildningar.

"Både min man, min bror och min sväger har varit sjuka i zika. Därför har myggnätet jag fick varit en enorm hjälp", säger 25-åriga Carla Jessica.

>> Isa Maria de Paula: Vissa perioder sov vi i ett garage

Vi besöker 53-åriga Isa Maria de Paula och hennes 16-åriga dotter Luana. De bor på andra våningen i en liten lägenhet bestående av ett kök med matvrå, en liten toalett och ett pyttelitet sovrum.

JÄMFÖRT MED HUR de bodde för några år sedan är det rena lyxvåningen. "Vissa perioder sov vi i ett garage eller liknande utrymmen", berättar Isa och skakar på huvudet åt minnena.

Vändningen började för ett och ett halvt år sedan, då dottern Luana skickades till AST av den skola hon gick i, eftersom de hade märkt att hon var på väg in i fel kretsar. "Jag var jättearg och hade egentligen bestämt mig för att bara gå dit för syns skull och sedan sticka, men alla var så otro-

ligt trevliga och kursen så spännande att jag blev kvar", berättar hon.

Relationen till mamman var på den tiden väldigt konfliktfylld. "Vi mest bara skrek och snäste åt varandra", erkänner mamma Isa. Men när dottern berättar att kursen på AST "faktiskt är ganska bra", blir hon nyfiken och går dit.

"Trots att jag inte är någon ungdom, blev jag erbjuden att få komma med i en matlagningskurs. Och det blev som en uppenbarelse för mig! Läraren berömde mig för det jag gjorde och jag märkte själv att jag hade lite talang", säger hon och skrattar lite generat.

Några av bevisen för att det är sant står framför oss på ett litet bord. Vi får provsmaka en smörgåstårta – och den är fantastiskt god! "Vi ska leverera ett par sådana till en födelsedagsfest

Luana de Paula

"Vi har inte kostat på oss någon marknadsföring, utan förlitar oss mest på ryktet om oss."

ikväll", förklarar Isa. Hon säger vi, för numera jobbar hon och dottern tillsammans med att leverera sina hemlagade godsaker till kunder i området där de bor. "Vi har inte kostat på oss någon marknadsföring, utan förlitar oss mest på att ryktet om oss har spritt sig bland dem som bor här. Och nu har vi så många beställningar, att det är svårt att hinna med ibland", tillägger Luana.

PÅ VÄGEN DIT har Adolfo berättat en sak, som jag, med viss tvekan, ber Isa att bekräfta. "Jo, det är tyvärr sant",

erkänner hon. "När vi började kunde vi bara ta vatten från handfatet inne på toaletten. Och vi hade ingen riktig spis och kylskåpet var trasigt. Så i princip gjorde vi 'allt' inne på toaletten, tills dess att vi hade råd att laga kylskåpet, köpa en riktig spis och laga vattenledningen till köket. Lyckligtvis var det ingen som visste om det – och i dag är vi mycket noggranna med hygien", tillägger hon.

FRAMGÅNGARNA MED catering i form av tårter och smörgåstårter har gett Isa blodad tand. Tillsammans med en ung kille som också gått en kurs hos AST, är hon i färd med att dra igång hemleverans av pizzor som ska bakas hemma hos honom på kvällarna. "Vi gör pizzorna och han ska leverera, eftersom det är för farligt för oss som kvinnor att göra det", förklarar hon. ■

Här är myggen värsta hotet

I utkanten av storstaden Recife, i nordöstra Brasilien, ligger slumområdet Aguazinha. Tills nyligen hade de flesta invånarna här sin utkomst från en enorm soptipp, som nu har stängts av miljöskäl. Men det som oroar dem som bor här mest – är myggen.

"DET ÄR VÄRST efter solens nedgång fram till gryningen", förklarar Adais dos Santos, som arbetar för den lokala hjälporganisationen Ibraema. Vanligtvis fokuserar de, i likhet med AST i Rio, främst på alfabetisering och yrkesträning. Men sedan en tid tillbaka delar de ut myggnät och myggmedel till gravida kvinnor och deras familjer.

Orsaken till det är det fruktade zikaviruset, som kan orsaka allvarliga

fosterskador. Det var just i den här delen av Brasilien som barnläkare först reagerade på den kraftiga ökningen av mikrocefali, som innebär att hjärnans tillväxt störs under fosterlivet och att barnet föds med en utvecklingsstörning och olika former av hjärnnskador.

ÄVEN I AGUAZINHA, där det bor cirka tio tusen människor, finns det redan två konstaterade fall av mikrocefali, vilket givetvis gör att alla gravida kvinnor som bor här är livrädda. "Jag grät varje dag innan jag fick ett myggnät. Jag var så rädd. Därför är jag så tacksam nu", berättar Jouse de Oliveira, där hon sitter med sin två månader gamla son Augusto i knät. Hennes syster Kely ska föda i sommar, och är därför noga med att sova under myggnätet hon har fått.

Men till några kom hjälpen för

Till 17-åriga Vitoria Ferreira kom hjälpen för sent. Hennes son Danilo föddes med mikrocefali. Men projektet stöttar henne på olika sätt.

Adais dos Santos har besökt hundratals gravida kvinnor i Aguazinha för att dela ut myggnät och myggmedel, samtidigt som hon har informerat om hur man kan minska förekomsten av myggor och hur man skyddar sig.

sent. När 17-åriga Vitoria Ferreira födde sin son Danilo, var det med en gång uppenbart att han hade drabbats av mikrocefali. Familjens första reaktion var chock, förtvivlan och bitterhet. "Varför ska detta drabba just oss?" Men tack vare Ibraemas och omgivningens stöd har deras attityd nu förändrats.

"VI SKA GÖRA allt vi kan för att han ska få det så bra som möjligt", säger Danilos mormor Veronica. Även barnets far, som även han är mycket ung, försöker stötta så gott han kan.

När insatsen mot zika inleddes i vintras kände invånarna i Aguazinha redan till problemet, eftersom det pratades mycket om det på tv. Men ytterst få hade gjort något för att skydda sig. Därför togs myggnäten och myggmedlen emot med öppna armar.

"Folk här är fattiga och går bara till doktorn i yttersta nödfall. Merparten

Jouse de Oliveira med sonen Augusto, två månader, i knät och hennes syster Kely, som är höggravid.

Jouse de Oliveira

"Jag grät varje dag innan jag fick ett myggnät. Jag var så rädd. Därför är jag så tack-sam nu."

av dem har också haft någon eller några av de tre allvarliga sjukdomar som sprids av samma mygga: dengue, cikungunia och zika", förklarar Adais.

Alla tre ger liknande symptom: hög

feber och värk. För den som inte är gravid är denguefeber farligast, eftersom vissa varianter kan ge svåra inre blödningar. Cikungunia är extremt smärtsam, med intensiv värk i lederna. Zika upplevs mest som en kraftig influensa, med några dagars hög feber och en allmän trötthet. För de flesta blir det inte värre än så. Därför togs zika inte på allvar, förrän man insåg kopplingen till mikrocefali.

"NU ÄR ALLA RÄDDA. Jag också. Men det känns fantastiskt att få vara med och göra denna insats. I synnerhet som våra myndigheter inte gör så mycket för folket.", konstaterar Adais dos Santos.

Visserligen är det Läkarmissionen, med stöd från Radiohjälpen, som har bekostat Ibraemas zikainsats i Aguazinha. Men utan frontsoldater som Adais och hennes kollegor hade hjälpen aldrig nått fram. ■

En resa mot vuxenvärlden

En buss stannar upp och dörrarna öppnas mot en väntande skara föräldrar. Där inne i bussen finns deras barn som för första gången i livet varit hemifrån över natten. Barnen har sovit i sovsalar efter en intensiv samvaro av lek och allvar. Nu ska de återförenas med sina föräldrar.

En efter en kommer de små, alla i likadana skoluniformer, ut genom bussens främre dörr. Där kommer en jag känner igen!

Hans blick söker sig över folkhavet. Mamma? Pappa? Den lilla filmsekvensen på min dator talar direkt till mitt minne.

Den förflyttar mig tillbaka till min första resa på egen hand - med tåg från Stockholms central ut till sommarlandet.

Jag är lika gammal som pojken på filmen när jag lyfts upp av mamma på tåget. Mina gröna hängselbyxor har runda ringar på bröstslappen, gymnastikskorna är nya och vita och resväskan är fyrkantig och brun med hörn av metall. Tågbiljetten är liten och fyrkantig och ska klippas hål i av konduktören. Jag vet precis hur det skall gå till. Har tränat i fantasin. Därför blir jag aningen irriterad när mamma säger till konduktören att jag ska stiga av i Vingåker. Jag vet!

När tåget börjar rulla och mamma står kvar på perrongen och vinkar känner jag att nu har jag blivit stor. Jag sitter ensam i tågupén och ser hur stationen försvinner bort i fjärran.

POJKEN PÅ FILMSEKVENSEN i min dator som väcker mina minnen är mitt barnbarn. Han bor i en annan del av världen, men på filmen kommer han nära. Hans liv ser helt annorlunda ut än mitt när jag var barn men jag tror ändå att känslan kan vara densamma. Att klara sig själv, sova borta, inte ha sina kära inom räckhåll är något som stannar kvar

i minnet. Den dagen man insåg att man klarade sig på egen hand, ensam.

På min tv-skärm rullar nyheterna förbi. Krig, klimatförändringar - och så plötsligt bilder på ett ensamkommande barn. En pojke som berättar att han lämnat allt bakom sig, hans resa har varit mycket lång. Nu bor han tillsammans med andra ensamkommande i en liten by i norra Sverige.

KAMERAN PANORERAR över röda hus och stannar vid en byggnad som ser ut som en skola, inne i salarna är det bäddat med madrasser. I köket står en kvinna och lagar mat.

Hon kunde vara min sommarmamma. Hon som tog emot mig när jag kom fram till sommarlandet. Hon som hade bäddat med rena lakan i snedgarderoben åt mig. Hon som var vaken före alla andra och alltid bar förkläde och ett litet huckle.

Bilderna av den rödmålade skolan med den stora sovsalen flimrar förbi. Kvinnan i köket påminner mycket om min sommarmamma. Hon ger intryck av att vara trygg och vänlig.

Den ensamkommande pojken fortsätter att berätta om sin resa. Han säger att han äntligen fått kontakt med sin pappa och bror i hemlandet. Att han har kunnat berätta att han kommit fram till det nya landet och att det finns mat och husrum och en snäll tant i köket som lagar mat.

Pojken ser både glad och sorgsen ut när han berättar. Han är ett barn men resan har gjort honom vuxen.

Mitt lilla barnbarn som kliver av bussen efter sitt första dygn utan mamma och pappa ser aningen sammanbiten ut. Samtidigt lite stolt över att ha klarat av provet.

Mitt barnbarn och den ensamkommande pojken påminde mig om hur det kunde kännas att ta ett kliv mot "att bli stor". De påminde mig också om hur det kunde kännas att vara mycket liten.

Annika Hagström

Journalist, programledare och författare. Hon har varit gästprofessor vid Institutionen för journalistik och masskommunikation, JMG, i Göteborg.

FÖRRÄDISKT HÄL	FÖR REPRIS-MENING	AR-KAD	KAN OST VARA	KAN KURS IBLAND	RIKTNING BITA
FÖR MÖRK BANA			ER-SATTE OXEN		
		MAGER MÖ HIT-TILLS			
MED MÅNGA MENINGAR	I VÄNTE-LÄGE				STOPPAR OM I SÅNG
SÄRAR VISSA ANDRA MED	DIREKT		LEDDE TOPSE ÅKS		

GÖR RADIOKANAL	TJOCKA BUTTER	SPELAR TUFF RANK	HINDRAR	PLURALIS	SCEN I LUFTEN	FLOD CHEF	STYCK VERB I HANDBOLL
VÄSEN HÖRS SOVAND IBLAND			TA OM IGEN		HÖRS ÅSKAN GÖRA BRA		

SLÄPA DELAR UT		SNATTA HALVGRÄS		LEO-PARD	ÄMNA VÄRD	SÖT GÅR RÖ LÄTT	FÖRNIMMA
			DEN GREPPAS PÅ LIEN	HANDELSBRUK TÄNG			

		LUKTORGAN	HÄN OCH I VÅG	SKÖNJER HALVTON	JURIDISK ÅTGÄRD	BOM OSV	DUGER I DODGE CITY

FRAMÅTTANDA		HÄRHÄRVA		VÄRM-LANDS-ORT	SLOG NELSON	RÖS-TAS PÅ	HAR FÖTT DEL-STATER
						SES GOLF-BOLLEN	
						DURK-SLAG BORD-TENNIS	MO-DERN
				ÄR GRÖN I BÖRJAN			
						RAN-DAS	

Grattis! Chris Harneby, Glimåkra, Marianne Sofi Asp, Hedemora och Jan-Erik Salomonsson, Ljungby som vinner "De förklädda flickorna i Kabul".

Augustikrysset. Du behöver inte skicka in hela krysset! Fyll bara i tävlingskupongen här bredvid eller skriv svaren på ett vykort. Skicka till "Journalen-krysset augusti 2016", Swedmedia, 105 36 Stockholm. Senast den 22 augusti vill vi ha ditt svar.

Vinn en bok! De tre först öppnade rätta lösningarna vinner Tommy Hellstens bok "Du är mer än du anar: om konsten att bli vän med sin själ".

1. _____

2. _____

3. _____

Namn: _____

Adress: _____ Postadress: _____

KUPONGEN TÄVLINGS-KUPONGEN

Välkommen! Här kan du ställa frågor eller kommentera det som du har läst i Journalen eller annat som rör Läkarmissionens arbete.

Skriv till: eva.nordenstam@lakarmissionen.se eller till Svenska Journalen/Läkarmissionen, Eva Nordenstam, 162 88 Vällingby.

Annorlunda mammagrupp

I Bangladesh stödjer Läkarmissionen ett arbete för människor som bor i Dhakas slum, bland annat med skolgång för barnen. Mammorna till eleverna kan också få gå i en mammagrupp. I den här gruppen får de lära sig läsa och skriva och

det ingår också information om samhället, näringslära och hälsa. Efter läskursen kan de få utbildning i sömnad för att kunna få en egen inkomst. Mammorna sparar också cirka 2 kronor i veckan för barnens framtida studier.

Se filmen om Denis Mukwege

Den belgiske filmaren Thierry Michel har gjort filmen "THE MAN WHO MENDS WOMEN". Den handlar om Denis Mukwege och hans arbete för våldtagna kvinnor på Panzi-sjukhuset. Både filmaren och Denis Mukwege kommer till Sverige och det blir filmvisning och seminarier i Göteborg, Stockholm och Umeå. Det är ett samarrangemang mellan Läkarmissionen, PMU och Right Livelihood Award Stiftelsen. Mer information kommer i nästa nummer av SvJ.

Filmvecka!
17-21
oktober

"Det är bättre att ge medan man lever"

Läkarmissionen har många trogna givare som det alltid är roligt att få kontakt med! Här om sistens pratade jag med Marianne Söderberg som är 99 år och har varit givare till Läkarmissionen sedan starten. Hon började på 1950-talet med att skicka fem kronor per gång. – Vi hade inte så mycket pengar, men jag tycker det är viktigt att dela med sig och ge vad man kan. Jag minns ju depressionen och hur besvärligt det var efter kriget. Då hjälpte vi människor i Norge.

Gatubarnen ligger Marianne Söderberg varmt om hjärtat.

När Norge inte behövde hjälp fortsatte Marianne att ge till andra som behövde.

Gatubarn och barn som far illa, har legat Marianne varmt om hjärtat. Men även trädplantering har hon satsat på. Både gett gåvor till Läkarmissionen och planterat i sitt eget liv. – Jag har jobbat i

trädgården på sommaren och gått på gymnastik på vintern för att hålla mig frisk, säger hon.

De senaste åren har Marianne haft autogiro till Läkarmissionen men nu ger hon i stället en större gåva.

– Rätt som det är dör jag. Det är bättre att ge medan man lever, säger hon.

Och hennes tips för att leva uti hundrade år?

– Ingen alkohol, förutom champagne vid festliga tillfällen, inte röka och sedan salta bad, hälsar Marianne.

ges ut av Läkarmissionen och är en organisations- och medlemstidning

GÅVOR TILL LÄKARMISSIONEN PÅ PLUSGIRO 90 00 21-7
SWISH: 90 00 217

DIREKTOR: Johan Lilja
ANSVARIG UTGIVARE: Conny Sjöberg
INFORMATION: Eva Nordenstam von Delwig
BISTÅNDSPROJEKT: Ove Gustafsson
MEDLEMS- OCH GIVARSERVICE: info@lakarmissionen.se

POSTADRESS: Läkarmissionen, 162 88 Vällingby
TELEFON: 08-620 02 00 växel
HEMSIDA: www.lakarmissionen.se
PRODUKTION: Swedmedia
REDAKTÖR: Therese Peterson
REDIGERING: Peter Wickberg
OMSLAGSFOTO: Magnus Aronson
TRYCKERI: V-TAB, Vimmerby

E-POSTADRESS: svenskajournalen@swedmedia.se
POSTADRESS: Swedmedia/Svenska Journalen, 105 36 Stockholm
ANNONSBOOKNING: dicran.sarafian@lakarmissionen.se
TELEFON: 070-775 99 66

RECEPTEN ÄR HÄMTADE UR BOKEN "DET SYRIANSKA KÖKET - TRO, TRADITION OCH GOD MAT".

Färsfyllda grönsaks-skivor – maldom

250 grader

DET HÄR BEHÖVER DU

Fyllning

300 g nötfärs
1 msk finhackad färsk bladpersilja
½ msk salt
1 msk grovmalen paprika-krydda
½ gul lök
1 msk svartpeppar
1 zucchini
1 aubergine
1 grön paprika
1 röd paprika
2 tomater
2 potatisar
Olja till stekning
Salt
4 vitlöksklyftor
Tomatsås
7 dl vatten
1 dl tomatpuré
1 msk salt
2 tsk svartpeppar

SÅ HÄR GÖR DU

- Skär grönsakerna i centimeter tjocka skivor och strö salt över dem.
- Stek grönsakerna lätt i olja på hög värme i cirka en minut på vardera sida.
- Finhacka löken och blanda med övriga ingredienser till köttfärsblandningen.
- Varva grönsaker och köttfärsblandning. Lägg i ugnssäker form.
- Dela vitlöksklyftorna och tryck ner dem i formen.
- Blanda ingredienserna till tomatsåsen och håll över.
- Grädda i ugnens nederdel i cirka 45 minuter.
- Serveras varm.

Tre rätter från det syrianska köket

■ Tro och traditioner är något som starkt påverkat den syrianska folkgruppen sedan många släktled. Och med en önskan att få berika de unga som nu växer upp i Sverige,

och stärka banden till den kultur som präglat deras äldre släktingar, har Syrisk Ortodoxa Kyrkans Ungdomsförbund, SOKU, samt Syrianska-Arameiska Ungdomsförbundet gett

ut boken "Det syrianska köket - Tro, tradition och god mat". Den innehåller de vanligaste maträtterna men även mycket av folkets historia kopplad till mat och högtider.

Tips! Servera med ris eller bulgur.

Persiljesallad (Taboule)

DET HÄR BEHÖVER DU

500 g bladpersilja
3 tomater
1 gul lök
1 dl finmalen bulgur
1 citron
2 tsk salt
2 tsk paprikakrydda
1 dl olivolja
2 msk mynta

SÅ HÄR GÖR DU

- Tvätta persiljan och låt rinna av i durkslag. Finhacka persiljan och övriga grönsaker.
- Skölj bulguren några gånger och låt rinna av.
- Blanda ihop grönsaker, bulgur och kryddor.
- Pressa citronen, håll över och blanda salladen.

Små köttfärspirogger

Ugnstemperatur 200 grader
Ca 45 st

DET HÄR BEHÖVER DU

Deg

25 g jäst
3 dl vatten
2 msk olja
2 tsk salt
ca 8 dl vetemjöl

Fyllning

400 g nötfärs
4 lökar
2 msk färsk bladpersilja
2 msk paprikapuré
1 msk salt
1 tsk kryddpeppar
1 msk rödpeppar
Pensting och garnering
Ägg
Paprika

SÅ HÄR GÖR DU

- Lös upp jäst och salt i vatten och olja.
- Tillsätt vetemjöllet och knåda till en jämn deg. Låt jäsa under bakduk i ca 30 minuter.
- Sätt ugnen på 200 grader.
- Stek nötfärsen och tillsätt finhackad lök. Tillsätt övriga ingredienser och låt stå och svalna.
- Forma degen till små bollar och lägg på mjölat bord. Kavla ut till en rektangulär platta ca 3 mm tjock. Använd rikligt med mjöl. Skär ut små kvadrater och lägg en matsked nötfärsfyllning i mitten och vik in kanterna. Garnera med en skiva paprika.
- Pensla med ägg och grädda pirogerna i nedre delen av ugnen i cirka 10 minuter.
- Serveras varma.

Tips!

Går bra att frysa in för längre hållbarhet.

Länge leve gråa vardagar

Tåror. Längtan. Utsatthet. Död och smärta. Livet förändrades på en sekund. Det som för en kort stund sedan var vardagens lugna tillvaro byttes plötsligt och oväntat mot kaos och turbulens. Allt det man sekunderna innan hade tagit för givet rycktes undan fötterna. Mamma och pappa finns inte mer. Barnets tårar har skapat ränder i det smutsiga ansiktet. Vem ska man vända sig till och vem ska ta hand om mig nu?

Ibland skäms jag över att jag inte riktigt uppskattar den vanliga, grå vardagen. Vid tillfällen ser vi vardagen som något som bara ska genomlidas och genomlevas.

I mötet med människor som drabbats av det mest ohyggliga, att förlora sin familj, så kan man inte nog värdesätta den enformiga vardagen. För när livet är kaos, då är vardagens lunk det allra mest eftersträvsvärda.

Att tillsammans med sin familj få ta del av en näringsriktig frukost på morgonen kan vara värt mer än alla spännande upplevelser. Att med skolväskan i hand få springa till skolan och träffa vänner. Att känna trygghet och värme.

Att på riktigt få uppleva att kärlek inte är något som måste förtjänas utan något som ges utan krav på motprestation. Att få finnas i en miljö där omgivningen vill mitt allra bästa, och där jag positivt får utveckla mina färdigheter och min karaktär.

Du är med och ger stöd till familjer som har bestämt sig för att ta hand om en eller flera föräldralösa barn. Att ge barnen det som alla barn förtjänar, en positiv framtid. Tack för att du tillsammans med oss är med och förändrar framtiden för de mest utsatta och svaga.

Johan Lilja

Direktor på Läkarmissionen

Läkarmissionen

- Sedan 1958 har Läkarmissionen arbetat för att förändra framtiden för utsatta människor. Vi förmedlar cirka hundra miljoner kronor till hjälpinsatser i fyra världsdelar med tyngdpunkt på Afrika. Vi samarbetar med

lokala partner inom tre områden: social omsorg, utbildning och självförsörjning. • Vår vision är att genom effektiva metoder stödja utsatta människors vilja och förmåga att förändra sina livsvillkor.

- Vårt uppdrag är att utifrån ett rättighetsperspektiv bekämpa fattigdom och bidra till hållbar utveckling inom våra huvudområden. Vi vill med information engagera fler för Läkarmissionens vision.

Hjälp oss flytta mätbandet från rött till grönt.

När mätbandet runt barnens arm hamnar på den röda skalan, vet vi att tiden är mycket knapp. Redan efter en dryg vecka ger vår näringsrika "supervälling" effekt och livet återvänder i barnens blick. Så länge det finns ett enda hungrigt barn, kommer vi att kämpa vidare! Vi hoppas du vill vara med oss.

BLI MÅNADSGIVARE

Ge 100 kr eller mer per månad, ring **020-30 00 03**
eller gå in på **lakarmissionen.se**

GE EN ENGÅNGSGÅVA

Swisha valfritt belopp till **90 00 217**.

Läkarmissionen